

Nr 466.

Av herrar **Magnusson** i Skövde och **Nordkvist**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 114, med förslag till förordning angående kontroll å tillverkningen av samt handeln med margarin, margarinost, fettemulsion och konstister, m. m.

Margarinets för smörhanteringen synnerligen svårartade konkurrens har tvivelsutan i betydande mån bidragit till rådande låga priser på smörmarknaden med därav härflytande ekonomiska svårigheter för jordbruksnäringen. Frågan om margarinets ställning i konkurrensen med natursmöret har aktualiserats särskilt genom den inträdda tullhöjningen å smör inom vissa avsnitt av exportmarknaden och sannolikheten för införseltull på den engelska marknaden, men även genom Kungl. Maj:ts proposition nr 114 angående ny margarinförordning. Såväl i anledning härav som den alltjämt pågående försämringen av jordbrukets arbetsvillkor finna vi det nödvändigt, att frågan om margarintillverkningen underkastas en utredning från synpunkten av det nuvarande allmänna produktionsläget och sannolikt inträffande ytterligare exportsvårigheter. Dessa omständigheter göra det enligt vårt förmenande synnerligen trängande att skyndsamt utreda, huruvida icke en strängare och restriktiv näringspolitik kan med hänsyn till den utomordentligt betydelsefulla jordbruksnäringens bestånd bli nödtvungen som verksamaste medlet att förskaffa vår största och mest betydelsefulla samhällsgrupp, jordbrukarna en åtminstone nödortftig utkomst. I det nuvarande ovissa läget och med hänsyn till risken för ytterligare försämrade konjunkturer för jordbrukarna lära statsmakterna, om överhuvud verksamma åtgärder skola vidtagas, icke kunna undgå att räkna med nödvändigheten av att genom produktionsinskränkning inom margarintillverkningen eller på andra vägar ingripa till smörhanterings stöd.

De ersättnings- och regleringsfrågor, som därvid torde vara förknippade, kunna icke av en enskild motionär utredas utan endast med de resurser, som därutinnan står regeringen till buds. I samband med riksdagens yttrande angående ny margarinförordning bör nu, i överensstämmelse med denna vår uppfattning om situationens allvar och krav, samtidigt en hemställan riktas till Kungl. Maj:t om skyndsamt utredning i angivna riktning som en beredskapsåtgärd i händelse jordbrukskrisens fortsatta förlopp såsom dessvärre synes sannolikt hotar vår landsbygd med fortsatt allvarligare betryck. En sådan hemställan skulle från vår sida ha framställts tidigare, därest vi ej haft anledning ställa oss avvaktande inför den bebadade margarinförordningen.

Vi förbise ej de invändningar av såväl principiell som saklig art, vilka kunna resas mot angivna åtgärder. Men å andra sidan lär med fog kunna hävdas, att läget för jordbruksnäringen är så utomordentligt kritiskt och hotar bli än värre, och att man av denna anledning nödgas överväga utomordentliga åtgärder för en lösning. Därest möjligheter förefunnes att inom andra näringar erövra jordbruksnäringen åter, d. v. s. där bereda arbete åt den befolkning, som tvingas att överge jordbruksnäringen, då kunde man till nöds vara försvarad med att bortse från nödvändigheten att vidtaga utomordentliga åtgärder till dess uppehållande. Men som läget nu är måste man ur ren folkförsörjningssynpunkt överväga sådana. Det måste dock för såväl arbetstillgången som därmed ock försörjningsmöjligheterna inom vårt land vara av mycket stor betydelse, att konsumtionen inriktas på svenskt smörfett i stället för på en av så gott som uteslutande utländsk råvara framställd produkt.

Enligt gängse praxis lär Kungl. Maj:t äga befogenhet att ingripa inom hithörande lagstiftning. Vi anse dock lämpligt att riksdagen genom ett uttalande i frågan understryker behövligheten av att under rådande utomordentliga förhållanden använda denna befogenhet, ävensom att den sannolikt förestående tullbeläggningen av smör på den engelska marknaden kommer att göra ett ingripande i överensstämmelse med våra här framlagda synpunkter så gott som nödvändigt, om ej en förödande och säkerligen för hela landet djupt ingripande kris skall övergå vår jordbruksnäring. Vi anse oss på grund härav böra hemställa,

att riksdagen vid avgivande av yttrande över proposition nr 114 med förslag till ny margarinförordning måtte samtidigt hemställa, att Kungl. Maj:t ville verkställa en undersökning angående behovet av ytterligare och skärpta bestämmelser för margarintillverkningen i huvudsaklig överensstämmelse med här ovan angivna synpunkter samt vidtaga de åtgärder i övrigt, som på grund av utredningen och av angivna och inträdande förhållanden kunna påfordras.

Stockholm den 4 mars 1932.

Karl Magnusson.

Erik Nordkvist.